

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Śrzedę dnia 8 Stycznia v. s. 1850 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Wilno. —

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, łaskawie przyjąwszy złożone Sobie przez Jego CESARZEWICZOWSKĄ MOŚĆ, WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO dzieła: *Chemia z zastosowaniem do sztuk i rzemiosł*, przez Professora Uniwersytetu Wileńskiego, Ignacego Fonberga i *Geodezya wyższa*, tudzież *Mieśnictwo z równoważeniem*, przez Magistra Filozofii, Antoniego Szahina, dającego kursa w tymże Uniwersytecie, świeżo wydane, raczył autorów udarować kosztownymi brylantowanymi pierścieniami.

Sankt-Petersburg dnia 30 grudnia.

Najwyższy Reskrypt J. C. M. do J. K. W. Naczelnie Zarządzającego drogami komunikacyi.

Wasza Królewska Wysokość.

Otrzymała przez Mnie od Waszcy Królewskiej Wysokości sprawa z działań Głównego Zarządu Dróg Komunikacyi z roku upłynionego, zawiera wykazy, najpożądane o działaniach i zatrudnieniach tego Zarządu we wszystkich jego gałęziach. Z osobliwszem zadowoleniem dostrzegam z niej, iż z rozporządzeń Waszcy Wysokości obszerne roboty około nowo zakładających się komunikacyi wodnych i lądowych, i w tym roku odbywane były z pożądanym skutkiem; w systemacie już będących porobione są ważne ulepszenia i uprzątnione przyrodzone zawady, przez które swobodne pływanie na niektórych spławnych rzekach dotąd było ścieśnione. A tymczasem wyszukiwania ku odkryciu dla przemysłu krajowego nowych Dróg Komunikacyi, i około udoskonalenia różnych zakładów, do wiedzy Waszcy Królewskiej Wysokości należących, były przedmiotem ztężonej uwagi i ścisłą dokładnością, któremu się odznaczają wszystkie działania i przedsięwzięcia Waszcy Królewskiej Wysokości w wydziele Mu poświęconym, i ja dopełniam obowiązku najprzysiężniejszego oświadczyć Waszcy Wysokości zupełną wdzięczność Moję, za niesprawowane trudy, troskliwość i pieczę dla dobra Państwa, statecznie przez Waszą Wysokość okazywane, zapewniając Waszą Królewską Wysokość o statecznem Moim poważeniu.

Na oryginalne własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

N I K O Ł A J.

(G. S. P.)

St. Petersburg dnia 20 grudnia. 1829 r.

(Journal de St. Petersbourg).

J. K. W. Xiążę Albert Pruski, przybył wczora do tutejszej stolicy.

— Przez re-krypta pod dniem 6 b. m. CESARZ JEGOMOŚĆ raczył udarować znakami brylantowanymi Orderu Ś. Alexandra-Newskiego, Jenerała artyleryi barona L-wönsterna i, naczelnika artyleryi 2-ey armii; i mianować kawalerami orderu Ś. Włodzimierza wielkiego Krzyża 2-ey klasy, Jenerał-Porucznika Juszkowa i, liczącego się w Armii, oraz Jenerał-Majorów Berga, Jenerał-Kwartermistrza 2giey armii, i Obruczewa Jenerała deżurnego teyże armii.

— Jenerał-Porucznik, liczący się w Armii, N-żimow i, mianowany jest komendantem Tobolska:

— Jenerał-Major Truzson 2, naczelnik inżynierów 2iey armii, otrzymał dymissyą z przyczyny słabego zdrowia, z zachowaniem prawa noszenia munduru, a CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mu przeznaczyć w pensyi dożywotniey wszystko, co do tych czas pobierał.

Wczora, dnia 29 grudnia, CESARSKA Akademia Nauk, odbyła doroczne posiedzenie publiczne, które zagaione zostało zdaniem sprawy przez P. Sekretarza dożywotniego Fussa, z roku upłynionego; P. Akademik Hamel czytał potem rozprawę w języku rossyyskim, o potrzebie rozszerzenia wiadomości technologicznych pomiędzy fabrykantami rossyyskimi, i upowszechniania instrukcyi w średniej klasie ludności Państwa, oraz o pomysłach skutkach, jakie stąd wynikną dla przemysłu; a tém samém i dla pomyślności krajowej. P. Jenerał-Major Bazaine, członek honorowy CESARSKIEJ Akademii, czytał po nim, w języku francuzkim, wyciąg z rozprawy o maszynach parowych, w których przebiegł w krótkości historią tego wynalazku, tak ważnego dla sztuk przemysłowych, i przytoczył kilka szczegółów o świeżych jego udoskonaleniach we Francyi. Krótkość czasu nie dozwoliła odczytania ciekawych rozpraw P. Akademika Kupfera, o wyprawie naukowej tegoroczney do Kaukazu, i o wyprawie P. Adjunkta Mertensa, do wysp Karolińskich; o czém było dosiesiono w programmacie. Posiedzenie zakończyło się przeczytaniem: 1) raportu o konkursach do nagród w przedmiocie fizyki i historyi, proponowanych przez akademią w r. 1826, a o których nie sędziła przyzwoitny stanowią w tym roku; gdyż żadna z rozpraw nadesłanych, nie odpowiedziała iey oczekiwaniu; 2) programmatu nowych nagród proponowanych przez Akademią; 3) ogłoszenie członków honorowych i korespondentów wybranych przez Akademią, których oto jest lista: członkowie honorowi: PP. Marszałek polny Hrabia Paskiewicz-Erywański; Radca Tajny Engel, Członek Rady Państwa. Członkowie honorowi zagraniczni: PP. Baron Fourier, dożywotni Sekretarz Królewskiej Akademii nauk francuzkiej i Gay-Lussac i Arago, członkowie teyże akademii, Encke, dożywotni Sekretarz Królewskiej akademii nauk w Berlinie. Korespondenci: PP. Kapitan floty i go stopnia Litke; półkownik Lame; Radey Stanu Recke i Charmoy; professor Symonow w Kazaniu. Korespondenci zagraniczni: P. Adolf Brogniard, w Paryżu; profesorowie Henryk Rosse i Mitscherlich, w Berlinie.

Dnia 25 grudnia, przeszłego 1829 roku, po chorobie 21 dni trwającej, umarł tu ostaszkowski kupiec iszey gildy i negocyant Jan Kondratiewicz Sawin, w 44 roku życia swego. Zaymował się szczególniey wysyłaniem za granicę, na własnych okrętach i łodem, produktów krajowych; oraz znaczném robieniem i wyrabianiem iuchtu i cukru. Przez takie ogólnie pożyteczne zatrudnienia i inne przedsięwzięcia dobił się znacznego majątku i zupełnie poznał handel wewnętrzny i zewnętrzny, a przez rzetelność w negocyacjach, odznaczający się patryotyzm i wstawianie się w sprawach, dotyczących się handlu rossyyskiego, nabył powszechnego szacunku i czci u wszystkich kupców rossyyskich; czego dowodzi obranie go;

przez zgromadzenie kupieckie, na członka komitetów: birżowego i brakowania towarów; (w czasie zaś roztrząsania tego przedmiotu w Radzie Państwa, został zaszczycony wezwaniem do niego, jako zupełnie znający się na handlu), a teraz obranie go członkiem Rady handlowej. Założony przez oycę jego, przy jego pomocy, w roku 1819, w *Ostaszkowie*, z własnego na rzecz miasta poświęconego kapitału 25 tysięcy rubli bank, nazwany *Sawin*, którego kapitał dotąd urosł już do 100 tysięcy rubli, świadczy o rzadkiej jego gorliwości ku wsparciu mieszkańców miejskich, rzemiosł i handlu. Dobroczynne zaś jego życie błogosławione jest od wszystkich, którzy przezeń zostali obsypani dobrodziejstwami; był on przykładnym małżonkiem, czułym dzieci oycem i przyjacielem swych braci. Ci ostatni dowodzą tego przez swoją praktyczną handlową znajomość; w sprawach domowych wysyłani byli do wielu krajów zagranicznych. Krótko mówiąc, w *J. K. Sawinie* zjednoczyły się wszystkie cenniejsze przymioty człowieka i obywatela. (P. P.)

— Przybyli tu: d. 24 grud. z *Wask* Jenerał-majorski *Maiewski*, liczący się w Armii; z *Moskwy*: rzeczywisty radca stanu *Xiążę Szachowski* z *Adryanopola*, jenerał sztabu doktor 2giej armii rzeczywisty radca stanu *Witt*; z *Odessy*: należący do departamentu azjatyckiego rzeczywisty radca stanu *Fonton*; d. 25 z *Moskwy*, jenerał-porucznik *Xiążę Łopuchin*, naczelnik 2giej dywizji konnych strzelców.

— Wyiechali: d. 24 grudnia: do okręgu wojskowego osiedlenia półku Grenadyerów Króla Pruskiego Dowódzca brygady 1szej dywizji grenadyerskiej Jenerał-Majorski *fon Franken*; do *Simferopola*, naznaczony członkiem Komisji rozgraniczenia rzeczywisty radca stanu *Ceyer*; do *Moskwy*: Dowódzca 4go korpusu pieszego, Jenerał-Porucznik *Sawoini*. D. 25, Radca Stanu *Dobrzański*; d. 26 do *Czernihowa*, brygadny dowódzca 4tej dywizji huzarów Jenerał-Majorski *Hudowicz*. (G. S. P.)

— Dnia 19 przeszłego listopada, o wpół do 10tej zrana, w gubernii tomskiej w mieście *Barnautu* dało się uczuć trzęsienie ziemi, które zaczął mocny huk, podobny do łoskotu piorunowego, poczem nastąpiło wahanie się ziemi i budowli. To trzęsienie, trwające około dwóch minut, nie zrządziło skądinąd żadnej szkody w *Barnautu*; w fabryce zaś *Suzuńskiej*, odległej stamtąd na zachód o 120 wiorst, uszkodzone przezeń zostały budowle skarbowe, a w domach prywatnych wszystkie kominy porozwalane; mało się zostało pieców całych, tudzież pobiły się naczynia fajansowe i szklane, a meble doznały uszkodzenia. W tych miejscach trzęsienie ziemi zaczęło się w tymże czasie, w którym i w *Barnautu*, i po mocnym wstrząśnięciu podziemnym, które trwało około 10ciu sekund, odnawiało się po ośm razy do godziny 5 z północy, z wyraźnie słyszalnym hukiem. Wiadomo, że trzęsienie ziemi posunęło się ku północy na 300 wiorst od *Barnautu*; o rozciąganiu się zaś jego w innych kierunkach jeszcze zbierają wiadomości. (P. P.)

Poltawa d. 10 grudnia.

Dzień Wysokich Imienin NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI NIKOŁAJA PAWŁOWICZA, (6 grud.) oznaczony tu został ogłoszeniem Najwyższego Dyplomu, potwierdzającego prawa Stanu Szlacheckiego gubernii Małorossyjskiej Poltawskiej. O godzinie 9 zrana po złożeniu powinowactwa przez Szlachtę, Urzędników wojskowych i cywilnych, u P. Gubernatora Woennego Małorossyjskiego, tak pożądaney uroczystości, Gubernatorowie Woenny i Cywilny, Marszałkowie Gubernialny i Powiatowi, udali się do cerkwi tutejszego dobroczynnego zakładu z Najwyższym Dyplomatem, gdzie przy wejściu do Świątyni Pańskiej, Archimandryta monasteru *Podwyższenia s. Krzyża, Gabryel*, przyjąwszy od J. O. Xiącia Gubernatora Woennego, Dyplomat, w głos go przeczytał, a po przeczytaniu sobornie zaniesione zostały Panu Begu

dziękczynne modły. Potym odprawia się msza ś. i moaleben z kanonem Świętemu Pańskiemu Nikołajowi Cudotworcy, ze śpiewaniem *mnogich lat* i szczęśliwego powodzenia dla CESARZA JEGOMOŚCI i całego NAYJAŚNIEJSZEGO DOMU. Po skończoném nabożeństwie P. Woenny Gubernator z Dyplomatem Najwyższym udał się do domu Zgromadzenia Szlacheckiego, gdzie wręczył go Marszałkowi Gubernialnemu dla chowania. Tegoż dnia Archimandryta, *Gabryel*, ze znakomitą Duchowieństwem, Obywatele i Urzędnicy zaproszeni byli przez P. Woennego Gubernatora na obiad, podczas którego spelnione toasty za zdrowie JEGO CESARSKIEJ MOŚCI. Wieczorem wydany był przez P. Woennego Gubernatora bal, i miasto było oświecone. (G. S. P.)

Odessa dnia 21 grudnia.

(Journal d'Odessa.)

W ostatnich trzech dniach, ani w kwarantannie, ani w szpitalu, nie okazało się nic nowego. Stan zdrowia w mieście jest pożądanym. Chorzy i podeyrzani, którzy byli w kwartałach morowych i w kwarantannie portowej, po wybyciu terminu należytego, przeniesieni zostali do oddziału pasażerów, gdzie pozostaną do upłynienia wtórego terminu obserwacyjnego. Tym sposobem kwartał morowy naszej kwarantanny portowej zupełnie jest oczyszczony pierwszykroć od miesiąca maja.

— Dla przeprowadzenia Poselstwa Turckiego z *Odessy* do *St. Petersburga*, przez *Moskwę*, temi dniami przybył tu ze stolicy Półkownik Gwardyi, *Muchanow*, z kilku oficerami i pojazdami dworu, i zajmuje się teraz przygotowaniem tego wszystkiego, co by mogło uczynić dla poselstwa jak najwięcej wygod i przyjemności w podróży. A po traktach tymczasem na każdej stacyi zgromadzą po 200 koni. Wyjazd ich postanowiony jest na dzień 25 t. m. Uprzejmość i przyjemne obycie się Posłów tak są pociągające, iż nawet żal czujemy, że tak rychło wyjazd ich nastąpi.

— Od 15 października do 15 grudnia weszło do miasta naszego 8,848 podwól, na których przywieziono 44,779 czterwerti pszenicy.

— W poniedziałek dnia 23 grudnia, uyrzemy na naszym teatrze nową operetkę, pod tytułem: *Le lagrime d'una vedora*, muzyka P. *Genesello*. Widowisko to będzie na benefis P. *Morykoniego*.

— Dowiadujemy się przez listy z Egiptu, że nadzwyczajny wylew *Nilu* (26 stopni dochodzący; 18 stopni dostateczne są do nadania urodzajności gruntem) nader wielkie zrządził szkody. Mnóstwo wiosek zniesionych, a kraj ten, tak nieludny, utracił do 30,000 dusz, ze stosunkową ilością bydła i różnych produktów, które złożone były w magazynach i miały być wysłane za granicę. Zboża, osobliwie bobu i mairu, będzie wielki niedostatek, i niewątpliwie wywdzie zakaz wywożenia tych artykułów, ażeby, mogły wystarczyć na własną krajową potrzebę. Zamierzony wywoz bawełny 400,000, bal zmniejszony został do 70.

— W wielu dziennikach petersburskich umieszczono tablicę porównawczą trzęsienia ziemi, byłych dnia 14 (listopada) w różnych miejscach Rosyi południowej. Tablica ta zastępuje na uwagę dla tego, iż wymienia te wszystkie punkta, na których to trzęsienie ziemi było dosirzeżonem, lub z których przynajmniej doszły o niem wiadomości do stolicy. Zdaie się, iż wstrząśnienie czuć się nie dało dalej na północ gubernii: poltawskiej i kijowskiej; czasu zaś, w którym się ten fenomen zdarzał, nie można było dokładnie oznaczyć, z przyczyny różnienia się zegarków i niepodobieństwa czynienia obserwacyi w chwili niespodzianego zrywania się ze snu; dla tego też nie dziwna, iż wspomniada tablica jest niedokładna. Na wschodowi trzęsienie ziemi nie rozciągnęło się dalej gubernii kijowskiej. Nie możemy statecznie oznaczyć punktu zatrzymania się trzęsienia ziemi na zachodzie; iednakże, podług wiadomości ze *Lwowa* i *Tarnopola*, wypada mniemać, że się

ono zatrzymało lub może zaczęło na północnej spadzistości gór Karpackich. (J. d'Odes.)

KRÓLESTWO POLSKIE. Warszawa dnia 14 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

N. PAN udzielił raczył Marcinowi Kuleszy, właścicielowi wsi Drestwa, w Woiewództwie Augustowskiem, medal srebrny z napisem: za uratowanie ginących, za ocalenie w dniu 11 lipca 1829 r. życia Franciszkowi Borkowskiemu, tudzież Maciejowi i Adamowi Arciszewskim, tonącym w jeziorze przy pomienionej wsi będącym.

— Dnia wczorajszego z powodu obchodu Nowego Roku, podług obrządku Greckiego, tudzież rocznicy Urodzin N. WIELKIEJ XIEŻNY HELENY PAWEŁÓWNEJ, odbyło się nabożeństwo w Kaplicy Zamkowej, w obliczu Jego CESARZEWICZOWSKIEJ MOŚCI WIELKIEGO XIECIA CESARZEWICZA, a wieczorem J.W. Minister Stanu, Prezydent w Radzie Administracyjnej, dał świetny bal w pałacu Namiestników Królewskich, który Jego CESARZEWICZOWSKA MOŚĆ WIELKI XIAŻĘ CESARZEWICZ obecnością SWĄ zaszczylić raczył.

— Rada Administracyjna Królestwa udzieliła Karolowi Wessenberg patent na ieometrę w Królestwie Polskiem.

— Do rąk W. Antonina Członka i Kassiera Towarzystwa Dobroczynności i za staraniem onegoż, złożoną została summa zł. 2718 gr. 10 na opatrzenie opalem ubogich w mieście.

FRANCYA. Paryż dnia 24 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

List z Tulu pod dniem 17 b. m. wyraża: „Fregata Syrena uzbraja się z pośpiechem. Pracuje około niej 120 robotników. Fregata Bellona stoi w przystani. Obiedwie fregaty są przeznaczone ku Algierowi.”

Wczora sprzedano tu przez licytację dom Lorda Egerton za 2 miliony 264,000 franków. Kupił go adwokat Nourry dla pewnego towarzystwa handlowego.

Bryg Marsouin popłynął dnia 14 b. m. z Marsylii do Lewantu, z pieniędzmi w ilości 500,000 franków.

Dziennik *Postanec Izb* pisze, iż wojsko angielskie zajęło Nawaryn, co jednak zdaje się potrzebować potwierdzenia.

— Dnia 25 —

Xiażę Polignac, jako Minister spraw zagranicznych, uwiadomił przez *Monitora* osoby mające do niego jakikolwiek interes, że oprócz posłuchań prywatnych, które sam daie, będą ie także dawać i Dyrektorowie iego ministerjum, iako to: Dyrektor wydziału 1go, co wtorek od godziny 2giej do 4tej, a Dyrektor wydziału 2go co piątek w też same godziny. *Monitor* czyni tu uwagę, iż pierwszy wydział zostaje pod naczelnictwem Barona Boislecomte, i że wszystkie polityczne, handlowe i prywatne interesa z Anglii i iey osadami, z Niemcami, Austrią, Prusami, Rosyą, Szwecyą, Danią, Turcyą, Grecyą i krajami Barbaryjskiemi zawisły od tego wydziału; interessa zaś z innemi krajami należą do wydziału 2go, będącego pod przewodnictwem Barona Deffaudis.

Dnia 24 b. m. installowano na powrót w Akademii Panów Arnault i Etienne, którzy za wpływem byłych Ministrów zostali wyłączeni z grona członków Akademii. Obadwa krótko tylko namienili w mowach swoich o przyczynie, która przetrwała ich czynności w tém uczonóm towarzystwie, a natomiast mówili obszernie, pierwszy o sztukach Picarda, drugi o Boileau i Moliere; porównywał oraz literaturę francuską za czasów Ludwika XIV z terażniejszą. Na mowę pierwszego odpowiedział Pan Villemain, wspomniat o wygnaniu Pana Arnault, o iego iraidyach, i zakończył na polityce i konstytucyi. Pan Droz, odpowiadając na mowę Pana Etienne, ocenił zasługi poprzednika iego zmarłego Auger.

Jako przykład szybkiego odbywania podró-

ży przytacza jeden z tutejszych dzienników, iż pewny kupiec, 100 dni tylko będąc oddalony z domu, przepłynął w tym czasie dwukrotnie morze Atlantyczne, zabawił 16 dni w Anglii, a ztamtąd udał się do Havre i Paryża. Po kilkogodzinnym tu pobycie, wrócił przez Bruellę, Antwerpią, Utrecht i Amsterdam, a przed powrotem zatrudnił się kilka dni obeyrzeniem wielkiego kanału między Amsterdamem i Harlemem.

— Dnia 26 —

Gazeta *Francyi* pisze, iż blisko od 2 tygodni wygotowano dla Xiażęcia Mortemart żądany urlop, zostawiając mu użycie iego, skoro mniejsza, iż bez nadwężenia służby Królewskiej może wyjechać z Petersburga. Inny dziennik *le Temps* doniósł nie dawno, iż na wspomniony urlop odmówiono.

Półkownik Fabvier przybył dziś do tutejszej stolicy.

Nie dawno przybyło z Morei do Marsylii 2500 ludzi z wojska wyprawy naszej, i odprawiają tam kwartanę.

— Dnia 28 —

Król Jmć kazał zaprenumerować prelekeye professorów Villemain i Cousin, które mają być drukowane.

Xiażę Delfin z małżonką swoją zwiedził dnia 24 b. m. muzeum, które nosi iego imie. W niebytności Hr. Forbin, przyjął go ieneralny sekretarz muzeum. W sali umieszczone były szczątki wyprawy La Peyrousa, które Xiażę z ciekawością oglądał. Rozmawiał potem z obecnym Ministrem morskim o statkach parowych, których modele tam się znajdowały, i przy których był także pokazany model okrętu z czasów Ludwika XIV.

ANGLIA. Londyn, dnia 25 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

List z Malty pod dniam 15 listopada donosi, iż fregata Izys pod kapitanem Staines wróciła tam tegoż dnia z Archipelagu. Wspomniany list pisany na okręcie Melville wyraża daley: „W tej chwili odbieramy rozkaz połączenia się w Napolii di Romania, z Admiralem, który teraz z okrętem Gloucester znajduje się w Eginie. Okręgi Wellington i Windsor-Castle stoją na kotwicy przy Smyrnie, a wszystkie inne, iako to: 4 liniowe Britania, Ocean, Revenge i Spartiate, tudzież 2 fregaty Madagaskar i Izis, są w tutejszym porcie.”

Xiażę Sasko-Koburgski, Leopold, ogłosił wszystkim swoim dzierżawcom, iż ze względu na dwuletni nieurodzay zmniejszy im dzierżawę o 15 procentu.

— Dnia 27 —

Gazeta *goniec* pisze: „Pogłoska, iakoby dwór Hiszpański myślał o nowej wyprawie przeciw Meksykowi, jest równie bezzasadną, iak spekulacya, iż Król Jmć Neapolitański, terażniejszy teść Ferdynanda VII, zaliczy pieniądze na poparcie tego przedsięwzięcia.”

W środkowej Ameryce stronnicy San Salvador odnieśli zwycięstwo. Przeciwnicy ich musieli oddać się z kraju Rzeczypospolitej. Vice-Prezydent Guatymalski, Sekretarz iego i oficerowie, w liczbie 56 osób, przybyli do Akapulki. Wygnany z Peru Jenerał Lamar został wywieziony do Costa-Rica, w stronie południowej ieziora Nicaragua.

— Dnia 28 —

Król Jmć kazał dać pracującym ubogim w Windsor 100 gineów. Xiażę Sussex choruje na katar i zaziębienie, lecz przychodzi do zdrowia. W zeszłym tygodniu był w miasteczku Uttoxeter, gdzie od roku 1745 nie widziano żadnego Xiażęcia rodziny panującej.

Po nadejściu listów urzędowych od Pana Bagot, Posta naszego przy Dworze Niderlandzkim, zgromadziło się w wydziale spraw zagranicznych kilku Ministrów gabinetowych, między którymi byli: Xiażę Wellington, Pan Peel, Pan Murray i Hrabia Aberdeen, i odprawili tam czterogodzin-

na naradę, przy końcu iey przybył do wspomnianego wydziału Posel Hiszpański i miał rozmowę z Hrabia *Aberdeen*. Przybył oraz Pan *Douglas*, Wielkorsządca *Nowego-Brunświku*, i przez nieia-ki czas miał udział w czynnościach Ministrów.

Listy prywatne wyrażają, iż *Boliwar* przysposabia wyprawę przeciw *Puerto-Ricco*. Z tego ostatniego miejsca donoszą, iż do *St. John* zawinęła z Hiszpanii eskadra z 700 maytkami, złożona z korwety, statku przewozowego i brygu; jest przeznaczona do *Hawanny*, na wzmocnienie eskadry Admirala *Laborde*. Na brygu znajduje się Jenerał Hiszpański, któremu polecono, aby dochodził, z jakich przyczyn Wielkorsządca *Hawanny*, Jenerał *Vives* i Jenerał *Barradas*, tak szczupłemi siłami wyprawę do Meksyku wspierali.

Gazeta wychodząca w *Exeter* umieściła następujące doniesienie: „Ukazał się ogromny pływający potwór w porcie *Dartmouth*, który zdaje się być żywym: odbywa bowiem poruszenia w rozmaitych kierunkach, co bardzo zatruwało mieszkańców. Mniemają, iż to jest wąż morski, którego przed dwiema laty widziano w zatoce *Handuras*, albo tak zwany *Kroken*, którego opis umieścił *Pantopiddan* w swojej *Historji naturalnej Norwegii*. Grzbiet tego potwora jest ciemno-zielony, pokryty łuską i trawą morską. Głowę, albo coś podobnego wznosi czasem o kilka stóp nad powierzchnią morza, i wyrzuca ogromne słupy wody. Wszyscy mieszkańcy miast i okolic zgromadziła się około południa nad brzegiem i dziwią się temu *Leviatanowi*, który zwykle o tym czasie ukazuje się blisko przez godzinę. Wzgórza nawet są okryte widzami, a w mieście *Dartmouth* trudno znaleźć pomieszkania.”

W *Ilford*, w Hrabstwie, *Essex*, robotnicy kopiąc ziemię znaleźli szkielet słonia.

Gazeta *Globe* donosi, iż *Donna Maria da Gloria* przybyła już do *Rio-Japeiro*, gdzie została przyjętą jako Królowa Portugalska.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 31 grudnia.

Arcyksiężna Henryka, małżonka Arcyksięcia Karola, umarła na zapalenie mózgu ze skutków szkarlatyny.

— Dnia 12 grudnia, żona pewnego pasterza w Tot-Györk, blisko Pestu, powiła troje dzieci, syna i dwie córki: którym na chrzcie dano imiona: Adam, Ewa i Weronika. Matka i dzieci są zupełnie zdrowe. (K. W.)

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 14 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej).

W dniu 11 b. m. młoda Królowa, *Donna Maria Krystyna*, opuściła pałac *Aranjuez*, w towarzystwie Infanta i Infantki, Xięcia *Alagon*, Kapitana Gwardyi, Xiędza *Gonzalez* swego spowiednika i Pana *Grialba* swego Kancelarza, a to w celu odbycia uroczystego wjazdu do stolicy. Na kilka godzin przed tem, Jej Najjaśniejsi Rodzice przybyli tu w otwartym pojeździe i na stopniach pałacu przez naszego Króla przyjęci, do przeznaczonych sobie pokoiów odprowadzeni zostali. Królowa Neapolitańska widocznie była rozczuloną za przybyciem do bramy *Autocha*, gdy iey się zaczęły pokazywać te miejsca, w których swą młodość spędziła. Korregidor i municypalność oczekiwali narzeczonej Królewskiej w odległości jednej godziny od miasta. Cała droga była napelniona mieszkańcami stolicy i prowincyi. W bliskości miasta, Król *Ferdynand* oczekiwał ze świetnym orszakiem swej małżonki, i nie daleko od tego miejsca kazał się zatrzymać poiazdowi, przeznaczonemu do uroczystego wjazdu. Skoro się zbliżyła Królowa, wsiadła z Infantkami i Xiężną

Beira do tego poiaźdu. Monarcha nasz wsiadł na konia i iechał po prawey stronie poiaźdu, a Infanci *Don Carlos* i *Don Francisco de Paula* po lewey. Korregidor miasta miał w tém miejscu mowę, na którą mu Królowa bardzo uprzejmie odpowiedziała. Zbliżył się nakoniec ten orszak do miasta, a przeszło 300,000 ludzi narzeczoną parę powitało okrzykami radości. Bramy tryumfalne na ulicy *Alcala* i na *Pardo*, a szczególnie wielki obelisk na *Puerta del Sol*, sprawiały wspaniałe wrażenie. Gdy świetny orszak wśród gromów dział, odgłosu dzwonów i okrzyków radośnych przez miasto postępował, tymczasem Grandowie dworu ze wszelką ścisłością hiszpańskiej etykiety, czekali rozstawieni na stopniach Królewskiego pałacu. Za przybyciem orszaku zsiadł Król z konia i przeprowadził narzeczoną swoją przez salę gwardyi, kolumnową i poselską do pomieszkania Królestwa Ichmość Neapolitańskich. Po kilku godzinach Królestwo Neapolitańskie zajęli wznioślejsze siedzenie w sali, a Król *Ferdynand*, siedząc na tronie, przywołał Pana *Bornas Granda* pierwszej klasy, i rozkazał mu, aby się zajął obrzędami duchownego pobłogosławienia i ratyfikacyi iego małżeństwa z *Donną Marią Krystyną Bourbon*. Gdy Hr. *Bornas* podał Xiężniczkę Najjaśniejszemu Panu, przystąpiła narzeczona Para do ołtarza i pobłogosławioną została przez Patriarchę Indyjskiego i Wielkiego Jalmużnika Hiszpanii. Od ołtarza odprowadził Król swoją małżonkę pod białym i po lewym boku posadził ją na tronie. Gdy ceremonia wstępowania na tron ukończoną została, Król towarzyszył znowu swej małżonce do iey pokoiów, tam wielka Ochmistrzyni przedstawiała wszystkie osoby należące do dworu Królowej, które były przypuszczone do ucałowania ręki. Piękna pogoda sprzyjała całej tej uroczystości, której żaden nieprzyjemny wypadek nie przerwał.

— Dnia 18 —

Miasto *Kadyz* ofiarowało własnym kosztem uzbroić 1000 ludzi na wyprawę do Meksyku. W porcie tamczym, fregaty *Fabius* i *Isidra* są przysposobione do żeglacji; mają popłynąć do *Hawanny* i *Puerto-Ricco*.

Hrabia *d'España* bawi w tutejszey stolicy, i zapewne nie wróci do Katalonii.

Xiążę *Anglona* i Hrabia *Kartageny* (*Morillo*) nie otrzymali pozwolenia do powrotu.

G R E C Y A.

(z Gazety Warszawskiej).

Listy z *Korsu* donoszą, iż dowódcy tureccy w *Negreponcie* otrzymali rozkaz, aby kroków nieprzyjacielskich zaniechali, i z wyspy ustąpili. Mniemano więc w *Korsu*, iż Porta przyjęła nową propozycyą Mocarstw względem granic Grecyi, i uzna zupełną iey niepodległość. Listy z *Patras* donoszą o oddaniu *Aten* wojsku, zostającemu pod dowództwem *Ipsylantego*. Tak coraz bardziej utwierdza się interessa Grecyi, która po pięciu wiekach niewoli zajmie zaszczytne miejsce w rządzie krajów Europejskich. Słychać, iż Xiążę Sasko-Koburgski *Leopold* zasiądzie na tronie Greckim, a Hrabia *Capodistrias* będzie przy boku iego na czele Ministeryum.

Prezes Grecyi mianował Pana *Mustoxidi* Dyrektorem muzeum narodowego, w którym mają być zebrane starożytności krajowe. Pewny patriota grecki przesłał w darze domowi sierot 160 książek greckich, francuzkich i niemieckich, oraz 4 rękopisma Arcy-Biskupa *Eugeniusza* i dwa kosztowne obrazy Matki Boskiej.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.